

ANALIZA ZAGROŻEŃ WYNIKAJĄCYCH Z UZALEŻNIEŃ OD NARKOTYKÓW I DOPALACZY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW TARNOWA

ZNAK ZAKAZU DLA NARKOMANII I DOPALACZY

Projekt współfinansowany z budżetu Miasta Tarnowa 2019

Znak zakazu dla narkomanii i dopalaczy

Kampania profilaktyczno – edukacyjna mająca na celu zwrócenie uwagi i przekazanie wiedzy nt. szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych przez narkotyki, ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy.

Tarnów, kwiecień – listopad 2019

Organizatorzy:

Fundacja im. Jana Szczepanika

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie

Gmina Miasta Tarnowa

Projekt współfinansowany z budżetu Miasta Tarnowa.

Publikację opracowały: Magdalena Zabiega, Renata Maciąg,
Małgorzata Pieróg, Sylwia Sus - Grzesik, Beata Witek

Analiza zagrożeń w lokalnym środowisku tarnowskim - narkotyki i dopalacze

W ramach projektu profilaktycznego *Znak zakazu dla narkomanii i dopalaczy* realizowanego przez Szkołę i Fundację im. J. Szczepanika w Tarnowie we współpracy z Urzędem Miasta, w czerwcu 2019 r. przeprowadzono badania, których istotą była ocena sytuacji dotyczącej narkomani i dopalaczy w naszym subregionie. W tym celu zdecydowano się na ankietowanie uczniów szkół podstawowych (klasy 7 i 8) oraz szkół średnich, studentów oraz mieszkańców z terenu naszego miasta. W badaniach łącznie wzięło udział 554 osoby. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Respondent miał możliwość zapoznania się z pytaniami i spokojnego udzielenia odpowiedzi, ponieważ ankiety zostały mu przekazane w formie pisemnej. Ograniczono możliwość konsultowania i ustalania odpowiedzi z innymi osobami. Czas przeznaczony na udzielenie odpowiedzi nie był ograniczony. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza.

Pytania w ankiecie dla młodzieży szkolnej były dostosowane do specyfiki ich sytuacji i doświadczeń. Tam gdzie uznano, że tylko wnioski kategoryczne będą satysfakcjonujące, posłużono się formułą pytań zamkniętych ograniczonych do 2 odpowiedzi – tak lub nie. Pytania zawierające więcej niż 2 odpowiedzi miały na celu zapewnić ankietowanym możliwie szerokie spektrum odpowiedzi i swobodę wyboru. Pytania formułowano w sposób neutralny, aby uniknąć sugestii. Pytania zawarte w ankiecie dla osób dorosłych zostały sformułowane w taki sposób, aby były zrozumiałe dla respondentów a jednocześnie dawały kategoryczne i jednoznaczne wnioski. Złożone cele zależne były od postawy respondentów, tj. ich zaangażowania i prawdomówności.

Prezentujemy Państwu wyniki badań diagnozujące problemy społeczne na terenie miasta Tarnowa. Celem przejrzystej analizy zebranego materiału respondentów podzielono na 2 grupy badawcze: młodzież (13-19 rż.) oraz dorosłych (powyżej 19 rż.). Wyniki mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/-1%). W przypadku pytań wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Z uwagi na zastosowanie filtrów w części pytań 100% stanowi liczba osób odpowiadających na pytanie.

Analiza ankiet dla młodzieży

Młodzieży szkolnej zadano pytania dotyczące problemu zażywania narkotyków i dopalaczy. Miały one na celu sprawdzenie stanu wiedzy uczniów, świadomości konsekwencji stosowania środków odurzających oraz dostępności tych środków na rynku tarnowskim. Zdecydowana większość uczniów nigdy nie zażywała żadnych środków psychoaktywnych. Problem sięgania po narkotyki dotyczy 15% ankietowanych, którzy z narkotykami mają kontakt głównie w środowisku rówieśniczym. Od kolegów pozyskują też narkotyki.

Ankietowani deklarują łatwy dostęp do narkotyków. Wprawdzie nie wiedzą, gdzie można je kupić na terenie miasta, ale bez problemów mogą je dostać w swoim środowisku od kolegów, którzy zajmują się ich rozprowadzaniem. Porównywalny procent ankietowanych sięga po dopalacze 14%, w tym 8% regularnie raz w miesiącu. Również ta grupa deklaruje łatwy dostęp do nielegalnych substancji. Nie wiedzą,

gdzie je kupić, ale mogą je bez problemu uzyskać od kolegów. (Łącznie do kontaktu z narkotykami i dopalaczami przyznało się kolejno 16% i 15% respondentów). Niepokojące jest to, że młodzież wciąż ma możliwość pozyskania nielegalnych środków odurzających pomimo nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zakazującej handlu dopalaczami oraz ogólnopolskich kampanii przeciw dopalaczom. 6% ankietowanych sięga po nie okazjonalnie, a 9% - raz w miesiącu. 13% uczniów deklaruje spożywanie narkotyków od czasu do czasu a 2% - kilka razy w miesiącu. Wyniki przeprowadzonych ankiet wskazują, że mimo podejmowanych działań prawnych odpowiedzialności karnej związanej z posiadaniem i rozprowadzaniem substancji psychoaktywnych, ankietowani (młodzież w wieku 13 – 19 lat) nadal posiada łatwy dostęp do tego typu substancji ponieważ dystrybucją zajmują się koledzy w ich środowisku.

Wykres obrazujący przyczyny sięgania po substancje zmieniające świadomość pokazuje, że młodzi ludzie (uczestnicy ankiety) poszukują mocnych wrażeń, chcą spróbować, być może często za namową kolegów mających dostęp do nielegalnych używek.

Zdaniem wszystkich ankietowanych (100%) rodzice nie mają świadomości, że dziecko zażywa narkotyki.

Przyczyny sięgania po substancje psychoaktywne są różne i niewątpliwie związane są z okresem dojrzewania, ciekawością, okazją do świętowania, chęcią doznania nowych wrażeń oraz potrzebą bycia zaakceptowanym przez grupę rówieśniczą. Niepokojące jest też przekonanie, że świętowanie nie może obyć się bez używek, a wręcz jest kojarzone z piciem alkoholu, paleniem marihuany czy zażywaniem narkotyków i dopalaczy, które to czynności stanowią główny cel i punkt imprezy.

Młodzież przyznała w ankietach, że była namawiana do spróbowania narkotyków (34%) i dopalaczy (20%). Co prawda, wskaźnik obecności tego rodzaju substancji w ich otoczeniu jest niewielki, ale istotne jest, że to właśnie rówieśnicy stanowili źródło zaopatrzenia w nielegalne środki psychoaktywne – żaden z ankietowanych, który próbował dopalaczy, nie nabył ich od nieznajomych handlarzy. Dane te powinny wzbudzić niepokój, ponieważ istotny wpływ na wybory młodego człowieka ma właśnie grupa rówieśnicza. Jeśli środowisko, w którym przebywają młodzi ludzie, akceptuje jakąś substancję odurzającą, to łatwiej jest im po nią sięgnąć, zdobywając tym samym szacunek i uznanie całej grupy. Konsekwencje tego wyboru będą znamienne – nastąpią zmiany psychiczne (obsesja zażywania kolejnych dawek,

samooszukiwanie się, fizyczne wyniszczenie) i społeczne (pojawiają się problemy w środowisku szkolnym, w kontaktach z rodziną i przyjaciółmi). 69% ankietowanych nie zna miejsc, gdzie można zaopatrzyć się w dopalacze, natomiast 27% respondentów wie dokładnie, gdzie można je zdobyć.

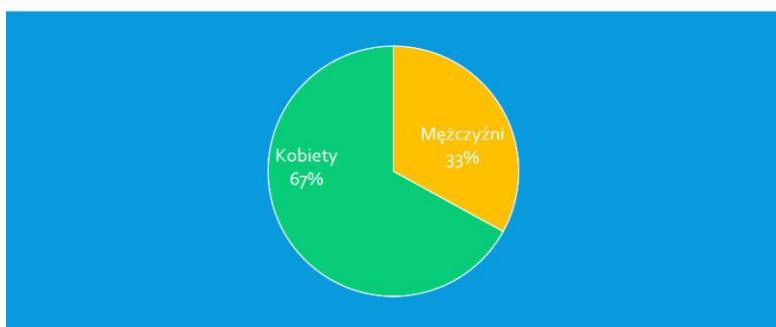
Większość ankietowanych zdobyła wiedzę na temat działania i szkodliwości środków odurzających w szkole, w domu i środowisku rówieśniczym. 19% respondentów przyznało jednak, że nikt z nimi nie rozmawiał na ten temat. Dlatego w celu zminimalizowania liczby młodzieży sięgającej po substancje psychoaktywne i zwiększenia świadomości na temat konsekwencji zażywania środków odurzających, należy w dalszym ciągu prowadzić kampanie profilaktyczne w szkołach i propagować zdrowy styl życia.

Wykresy (źródło: opracowanie własne)

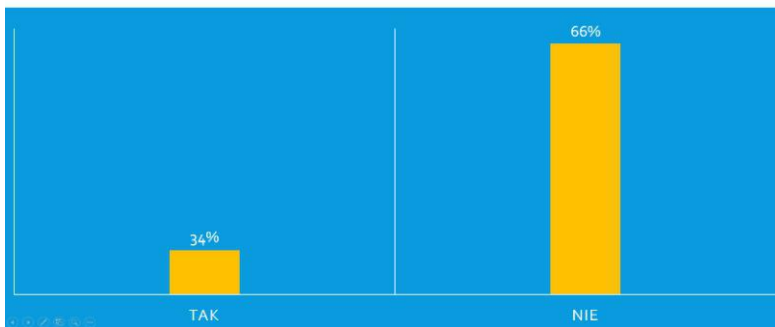
GRUPA BADANA:

BADANA GRUPA

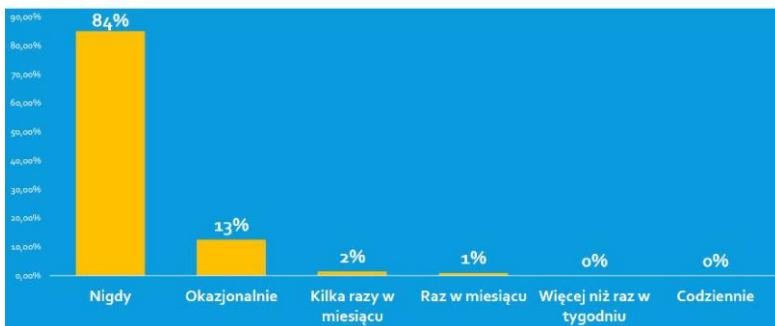
CZY KTOŚ NAMAWIAŁ CIĘ DO SPRÓBOWANIA NARKOTYKU?

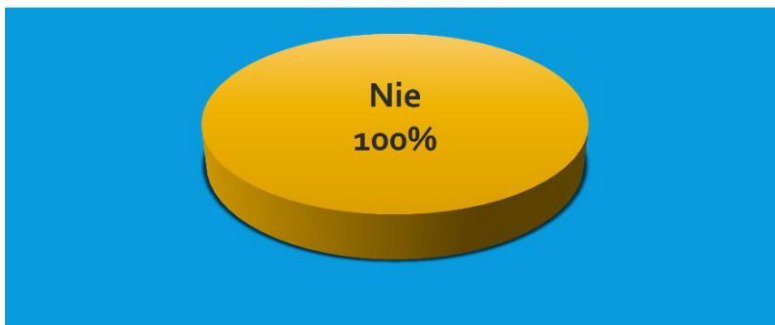
CZY ZDARZYŁO CI SIĘ ZAŻYĆ NARKOTYKI?

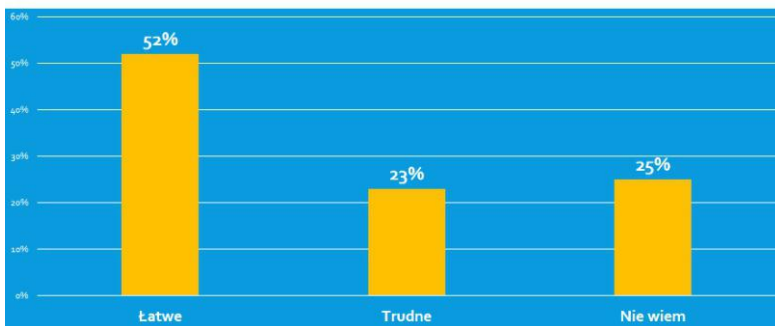
JAK CZĘSTO SIĘGASZ PO NARKOTYKI?

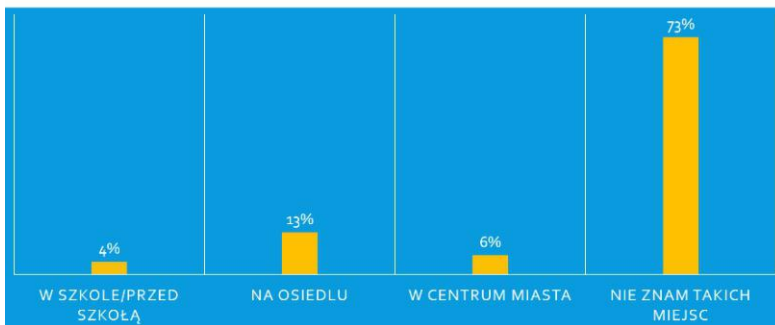
CZY RODZICE WIEDZĄ ŻE ZAŻYWASZ NARKOTYKI?

GDYBYŚ CHCIAŁ ZDOBYĆ NARKOTYKI W TARNOWIE BYŁOBY TO:

CZY ZNASZ MIEJSCE W TARNOWIE GDZIE MOŻNA KUPIĆ NARKOTYKI?

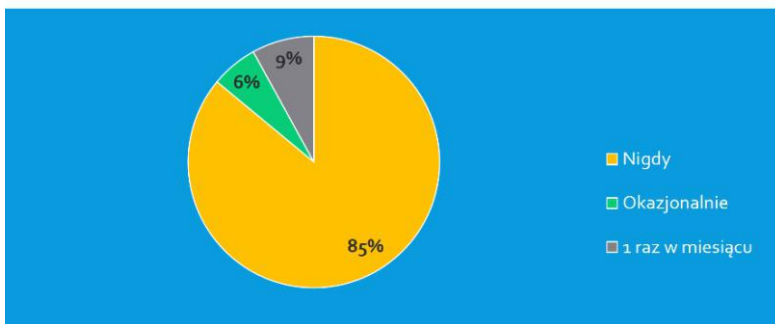
CZY KTOŚ NAMAWIAŁ CIĘ DO SPRÓBOWANIA
DOPALACZY

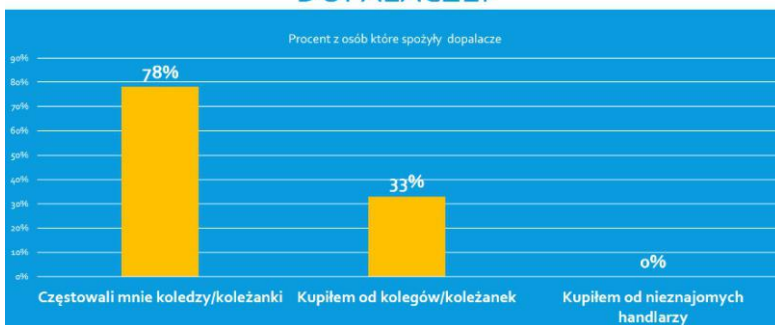
CZY ZDARZYŁO CI SIĘ KIEDYKOLWIEK
ZAŻYĆ DOPALACZE?

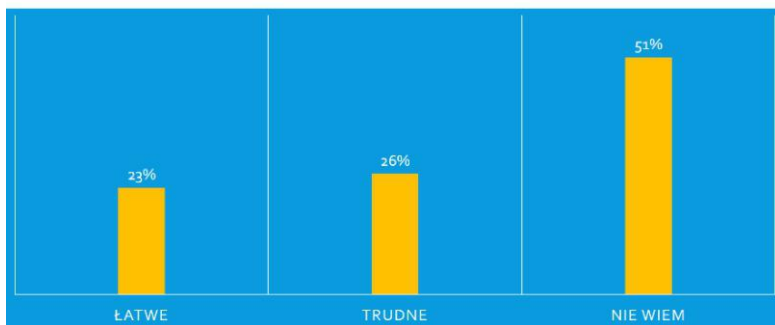
JAK CZĘSTO SIĘGASZ PO DOPALACZE?

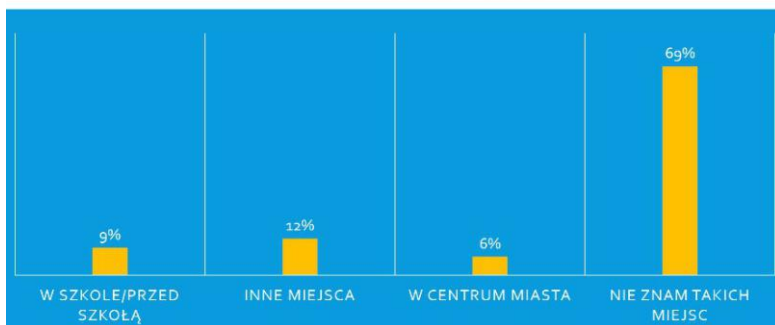
SKĄD POCHODZIŁY ZAŻYWANE PRZEZ CIEBIE DOPALACZE?

GDYBYŚ CHCIAŁ KUPIĆ DOPALACZE W TARNOWIE BYŁOBY TO:

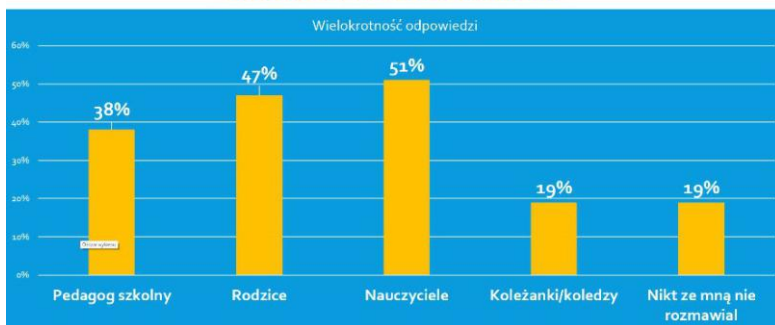
CZY ZNASZ MIEJSCA W TARNOWIE GDZIE MOŻNA KUPIĆ DOPALACZE?

Z JAKIEGO POWODU OSOBY W TWOIM WIEKU SIĘGAJĄ PO ALKOHOL, NARKOTYKI, DOPALACZE?

KTO ROZMAWIAŁ Z TOBĄ NA TEMAT DZIAŁANIA I SZKODLIWOŚCI ŚRODKÓW TAKICH JAK ALKOHOL, NARKOTYKI I DOPALACZE?

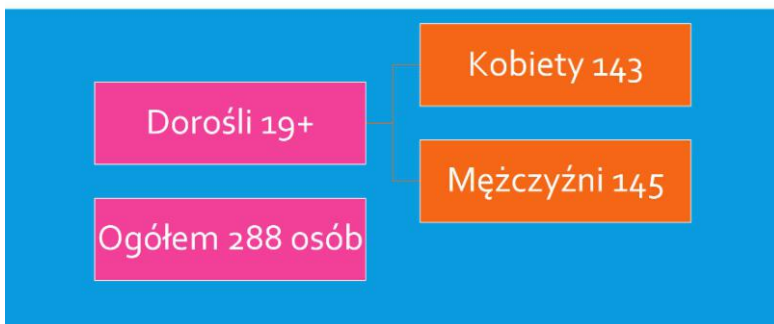
Analiza ankiet dla dorosłych

Dla 49% ankietowanych zjawisko występowania narkomanii na terenie miasta Tarnowa jest niewielkie. Pomimo polityki antynarkotykowej i profilaktyki z zakresu przeciwdziałania narkomanii, 31% respondentów uważa, że problem ten jest bardzo nasilony albo nasila się. 81% badanych wskazało, że zażywanie nawet najmniejszej ilości narkotyków ma negatywny wpływ na zdrowie, co wskazuje na dużą świadomość tych zagrożeń oraz wiedzę z zakresu stosowania środków psychoaktywnych. 91% respondentów stwierdziło, że nigdy nie zażywało dopalaczy. Z powyższego wynika, że skala zjawiska nie jest znaczna, ale ciągle powinna wzbudzać zainteresowanie profilaktyką uzależnień. Respondenci wskazują na relatywnie dużą dostępność dopalaczy (69%). 59% badanych dokładnie wie, w którym miejscu można je nabyć. Porównując ilość osób, które uważają, dopalacze za dostępne i ilość osób, które wiedzą, gdzie są sprzedawane, można wywnioskować, że każdy, kto jest zainteresowany nabyciem środków psychoaktywnych, może je łatwo uzyskać. Może to również wskazywać na nieskuteczność administracyjnych form walki z dopalaczami (poprzez możliwość ich sprzedaży na przykład w Internecie).

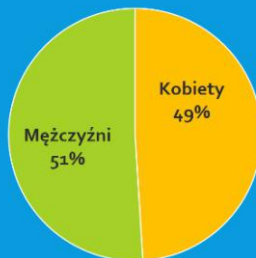
Oczywiście wyniki nie zostały porównane z badaniami przeprowadzonymi w innych miastach w Polsce, dlatego trudno wysunąć wnioski, jak wyniki te wyglądają na tle innych. Trudno też ocenić wiarygodność tych badań, z powodu braku standaryzacji.

Wykresy (źródło: opracowanie własne)

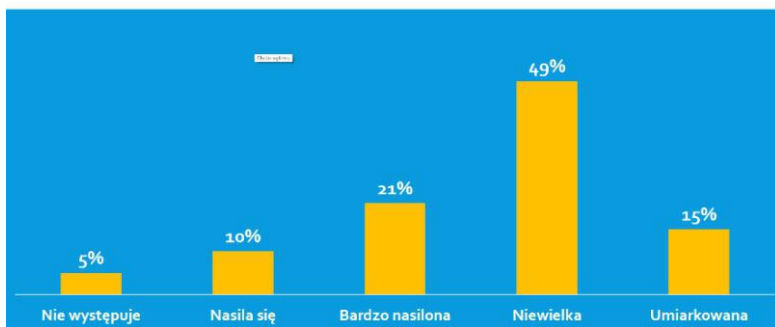
GRUPA BADANA:

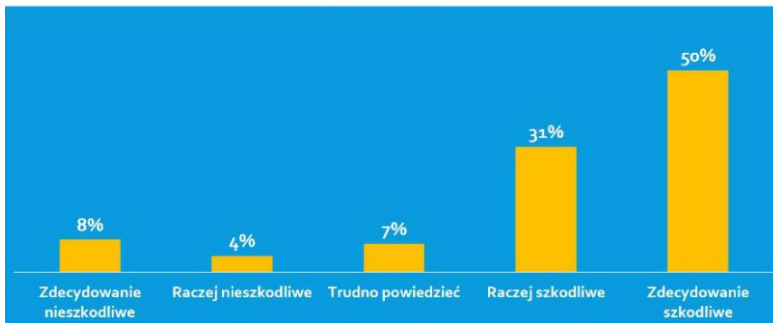
GRUPA BADANA:

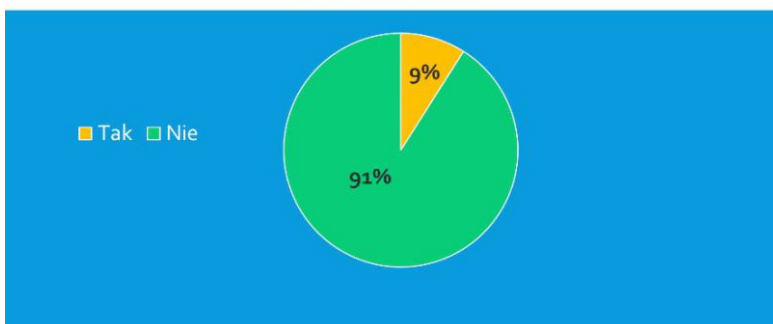
JAK OCENI PAN/PANI SKALĘ NARKOMANI W TARNOWIE?

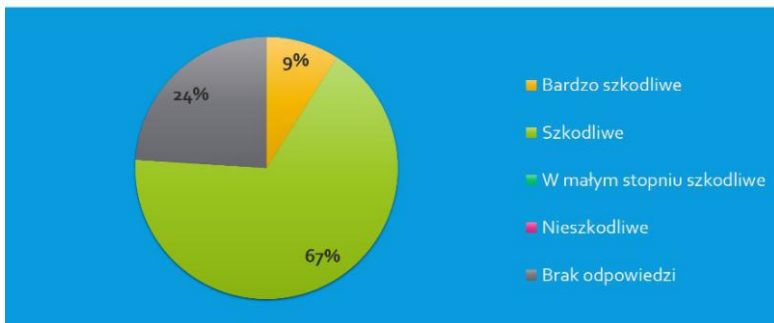
JAKI WPŁYW NA ZDROWIE LUDZI WEDŁUG PANI/PANA
WYWIERA ZAŻYWANIE NAWET NAJMNIEJSZEJ ILOŚCI
NARKOTYKU?

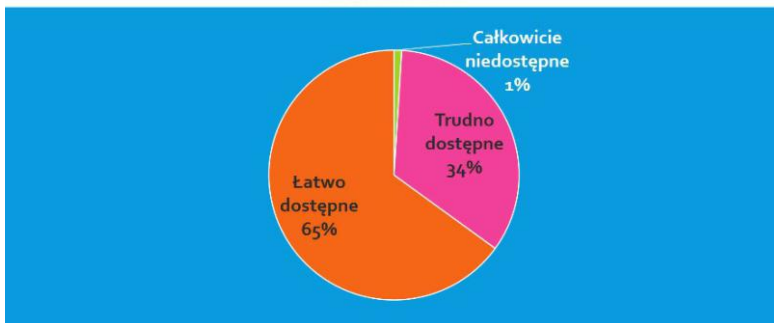
CZY KIEDYKOLWIEK ZAŻYŁ(A) PAN/PANI
DOPALACZE?

JAK OCENIA PAN/PANI SZKODLIWOŚĆ DOPALACZY?

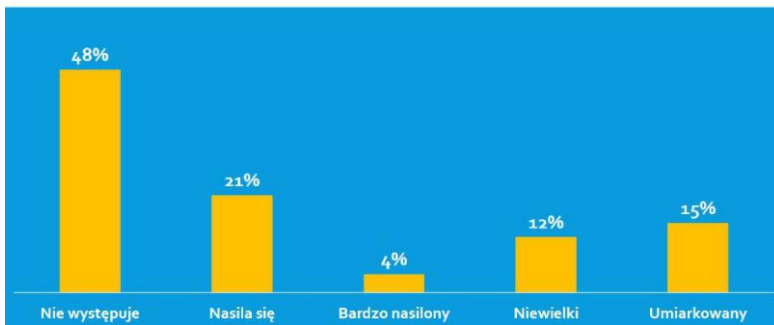
JAK OCENIA PAN/PANI MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA DOPALACZY NA TERENIE TARNOWA?

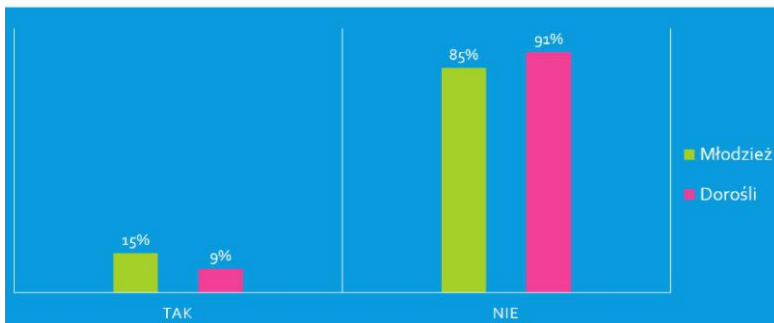
CZY WIE PAN/PANI GDZIE MOŻNA KUPIĆ DOPALACZE?

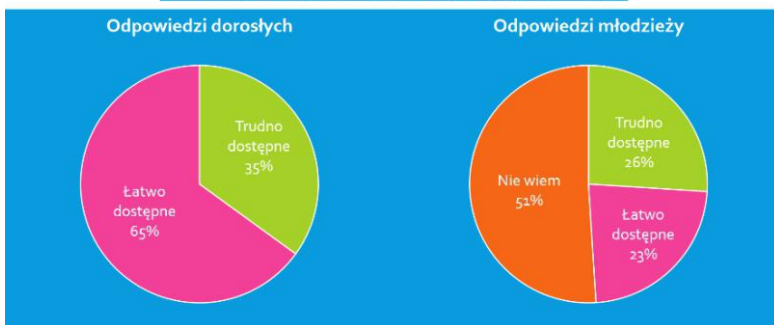
JAK OCENIA PAN/PANI SKALĘ PROBLEMU ZAŻYWANIA DOPALACZY W TARNOWIE?

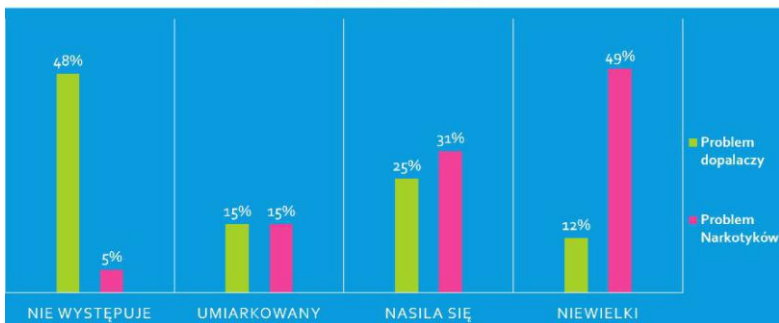
PORÓWNANIE CZY KIEDYKOLWIEK ZAŻYŁ PAN/PANI DOPALACZE?

PORÓWNANIE JAK PAN/PANI OCENIA MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA DOPALACZY NA TERENIE TARNOWA?

OCENA PRZEZ DOROSŁYCH SKALI PROBLEMU ZAŻYWANIA DOPALACZY/NARKOTYKÓW W TARNOWIE

Wnioski

1. Należy pracować nad zmianą podejścia młodzieży do świętowania, pokazywać zdrowe i atrakcyjne sposoby uczczenia ważnych wydarzeń bez konieczności korzystania z substancji zmieniających świadomość.
2. Wspierać wszelkie inicjatywy i postawy zmierzające do eliminowania przekonań funkcjonujących w tradycji i przekazie społecznym, dotyczących korzystania z używek na imprezach i uroczystościach.

3. Łatwy dostęp młodzieży do substancji psychoaktywnych wynika w dużej części z tego, że ich dystrybucją zajmuje się sama młodzież, która w sytuacjach zwyczajnego funkcjonowania na co dzień, pozostaje zwykle poza kontrolą.

4. Młodzi ludzie z wielu przyczyn zbyt łatwo ulegają namowom kolegów. Należy przeanalizować te przyczyny, na które zwykle ma kompleksowy wpływ całe środowisko funkcjonowania dziecka lub młodej osoby.

5. Należy zadać pytanie dlaczego młodzi ludzie szukają mocnych wrażeń, za pomocą niszczących substancji psychoaktywnych, dlaczego ich codzienność jest dla niektórych tak mało atrakcyjna, że chcą nowych doznań. Co nie funkcjonuje tak, jak powinno?

6. Niepokojące jest to, że rodzice lub inne osoby dorosłe mające kontakt z dzieckiem lub nastolatkiem nie dostrzegają problemu, zwłaszcza, gdy jest w fazie początkowej i można przy odpowiedniej pomocy go jeszcze rozwiązać. Należy się zastanowić, z czego to wynika: z braku wiedzy, braku zainteresowania, nadmiaru obowiązków, bezradności, braku opieki rodzicielskiej, chęci spokoju...

7. Należy również zwrócić uwagę na stan wiedzy dorosłych ankietowanych (studentów) na temat szkodliwości dopalaczy,

które mimo że są niebezpieczne dla życia nadal nie są traktowane jako bardzo poważny problem.

8. Wyniki przeprowadzonych ankiet wskazują, że mimo podejmowanych działań prawnych i odpowiedzialności karnej związanej z posiadaniem i rozprowadzaniem substancji psychoaktywnych, ankietowani (młodzież w wieku 13 – 19 lat) nadal posiada łatwy dostęp do tego typu substancji ponieważ dystrybucją zajmują się koledzy w ich środowisku. Dlatego w celu zminimalizowania liczby młodzieży sięgającej po substancje psychoaktywne i zwiększenia świadomości na temat konsekwencji zażywania środków odurzających, należy w dalszym ciągu prowadzić kampanie profilaktyczne w szkołach i propagować zdrowy styl życia oraz podejmować skuteczniejsze rozwiązania prawne.

Analiza zagrożeń płynących ze stosowania narkotyków i dopalaczy, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska młodzieżowego niech będzie przedmiotem dalszej, pogłębionej analizy podczas sesji Rady Miasta, Rady Osiedli i posłuży opracowaniu skutecznych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania narkomanii i dopalaczom.

Propozycje działań profilaktycznych wskazane przez młodzież w celu przeciwdziałania zjawisku narkomanii:

- programy profilaktyczne skierowane nie tylko do uczniów, ale również do rodziców i opiekunów;
- kampanie społeczne o skutkach uzależnień (spoty społeczne w Internecie);
- spotkania z osobami, które pokonały uzależnienia;
- zwiększenie ilości bezpłatnych form rozwoju osobistego, kół zainteresowań i grup wsparcia dla młodzieży;
- zajęcia z psychologiem dotyczące umiejętności radzenia sobie ze stresem, problemami i brakiem akceptacji;
- rygorystyczne zaostrzenie kar za sprzedaż i posiadanie środków odurzających;
- zakaz propagowania symboli narkotykowych na artykułach młodzieżowych (bluzy, plecaki itp.)

Uświadamiaj – kontroluj – wspieraj!

***Zwrócenie się o pomoc nie jest wstydem, czy oznaką słabości,
a może zmienić życie twoje i bliskich ci osób.***

Gdzie można uzyskać pomoc:

Placówki leczenia:

Źródło: parpa.pl

Tarnów

Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza

Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

ul. Lwowska 178A, olu@lukasz.med.pl

tel.146315287-oddział całodobowy

146315291-poradnia

146315161-odział dzienny

Brzesko

Zespół Poradni Specjalistycznych

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

ul. Kościuszki 68, tel.146621320, kier.ouzaleznien@spzoz-brzesko.pl

Bochnia

NZOP Osiedle Uroczę

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

ul. Starynka 10, tel.881046956, ptu.bochnia@gmail.com

Tuchów

Centrum Zdrowia Tuchów

Poradnia Leczenia Uzależnień

ul. Kolejowa 8b, tel.146870400, poradnia.uzaleznien@czt.com.pl

Straszęcin

ZOZ Szpital Oddział Odwykowy

Straszęcin 295, tel.146803656

Pozostałe placówki zajmujące leczeniem uzależnień na terenie kraju znajdują się na stronie
www.parpa.pl

Placówki i instytucje świadczące pomoc:

Ośrodek Terapii Uzależnień i Depresji Symptom

ul. Szczytowa 28, Tarnowiec/k.Tarnowa, tel.531010100, www.uzalezniony.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie
ul. Goldhammera 3, pokój 213, tel.146882829 (dla mieszkańców Tarnowa)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Krakowska 19, tel.146880153 (dla mieszkańców gminy Tarnów)

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - działające odpowiednio dla osób mieszkających na terenie danej gminy lista z adresami, telefonami i godzinami pracy do wglądu na: GKRPA w Małopolsce

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy
ul. Szarych Szeregów 1, tel.146553636, 146556659, www.oiktarnow@op.pl

Adresy i telefony OIK w innych miejscowościach do wglądu na: wykaz OIK w Małopolsce

Źródło: baza danych teleadresowych TOIK

Tarnowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej
ul. Tuchowska 21, tel.145571120, www.rynek4.org

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Al. M.B. Fatimskiej 9, tel.146882020, www.mops.tarnow.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Krakowska 19, tel.146880154, www.gops.gminatarnow.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Szujskiego 66, tel.146215686, www.pcpptarnow.pl

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci i młodzieży:

Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna
ul. Szujskiego 25, tel.146222796, 146216829, www.sppt.tarnow.pl

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Krzyska 17A, tel.146272959, 146272707, www.pppptarnow.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Chyszowska 3, tel. 146559995, www.ppptarnow.pl

Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Psychologiczna
ul. Mostowa 6, tel.146324281

Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci, Poradnia Psychologiczna dla Dzieci
ul. Mostowa 6, tel.146324221

Stowarzyszenia i organizacje:

Wspólnota Cenacolo
Poręba Radlna 20, tel.146795123, www.nie-narkotykom.sos.pl
przyjęcie do wspólnoty, wsparcie dla rodzin tel.600125413

Arka-Poradnia Specjalistyczna
ul. Mościckiego 14, tel.146920293, www.arka.diecezja.tarnow.pl
telefon zaufania 19487

Tarnowskie Centrum Psychoterapii
ul. Kościuszki 35, www.tcp-tarnow.pl

Grupa rodzinna NAR-ANON
Tarnów ul. Rynek 24, tel.606137374, e-mail: naranontarpl@gmail.com
sobota godz. 18

NA (Narcotics Anonymous) Grupa Rita
Tarnów ul. Rynek 24, tel.534054370, e-mail: ip.okreg.halny@gmail.com
Mityngi otwarte: ostatnia niedziela miesiąca godz. 17-19:30

Pomocne telefony:

Źródło: strona Głównego Inspektoratu Sanitarnego (Dopalacze -komunikat dla rodziców i opiekunów)

800060800 - infolinia GIS
801199990 - telefon zaufania Narkomania
801889880 - telefon zaufania Uzależnienia behawioralne
116111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
800121212 - dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka
800100100 - telefon dla rodziców i opiekunów w sprawie bezpieczeństwa dzieci

800120002 - Niebieska linia (przemoc w rodzinie)
e-mail: pogotowie@niebieskalinia.pl
800702222 - centrum wsparcia dla osób w kryzysie

116123 - kryzysowy telefon zaufania dla dorosłych
801140068 lub 42/6300373 - Pomarańczowa linia
(dla rodziców dzieci pijących alkohol lub zażywających środki psychoaktywne)
pomoc@pomaranczowalinia.pl

źródło: Warszawski informator o pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich

800199900 - Ogólnopolski telefon zaufania Narkotyki-narkomania www.kbpn.gov.pl
800120289 - Infolinia Stowarzyszenia KARAN
www.karan.pl
228236531 - telefon zaufania Stowarzyszenia MONAR
www.monar.org/kontakt
228444470 - telefon zaufania dla rodzin z problemem uzależnienia „Powrót z U”
www.idn.org.pl
515866142 -telefon „Wsparcie dla rodziców”
www.rzecznikrodzicow.pl
800120148 - Anonimowa policyjna linia specjalna

224259848 - telefoniczna Pierwsza pomoc psychologiczna
800120359 - pomoc rodzinie-infolinia Towarzystwa „Powrót z U”
801109696 - Pogotowie Makowe
226287526 - telefon zaufania anonimowych alkoholików
228276172 - telefon Stowarzyszenia OPTA (dla dzieci i nastolatków zaniedbanych, których rodzice piją)
124306135 - Poradnia Profilaktyki Uzależnień Monar Kraków

Pomocne strony

www.kbpn.gov.pl
www.narkomania.org.pl
www.dda.pl
www.akcijasos.pl
www.al-anon.org.pl
www.aa.org.pl
www.narkotyki.pl
www.monar.kki.pl
[www.pomoc@monar.org.pl](mailto:pomoc@monar.org.pl)
[www.poradnia@monar.krakow.pl](mailto:poradnia@monar.krakow.pl)
www.powrotzukurakow.pl
www.telefonzaufania.org.pl
www.opta.org.pl